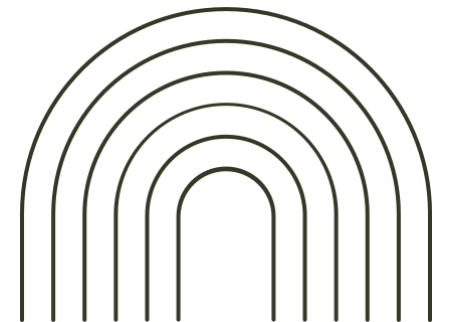

Course: Human Development Economics

Week 5

Social and Environmental Changes

Phavone Keodouangkham
Souphanouvong University

ວິຊາ: ເສດຖະສາດພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ

ອາທິດທີ 5

ການປ່ຽນແປງສັງຄົມ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ

ພາວອນ ແກ້ວດວງຄໍາ

ມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ

ຄວາມໝາຍ ການປ່ຽນແປງສັງຄົມ

Source of image:

<https://laotiantimes.com/2023/05/12/authorities-report-over-61000-unemployed-workers-in-laos/>

ຄວາມໝາຍພື້ນຖານ

ການປ່ຽນແປງສັງຄົມ ໝາຍເຖິງ **ຂະບວນການທີ່ສັງຄົມ, ສະຖາບັນ, ພຶດຕິກຳ, ຄຸນຄ່າ ແລະ ໂຄງສ້າງສັງຄົມມີການປ່ຽນແປງໄປຈາກສະພາບເດີມ. ມັນເປັນຂະບວນການທີ່ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ທັງແບບຄ່ອຍໆ ຫຼື ແບບກະທັນຫັນ.**

Source of image:

<https://news.mit.edu/2024/what-do-we-know-about-economics-ai-1206>

ຄວາມໝາຍພື້ນຖານ

ການປ່ຽນແປງສັງຄົມໃນທາງເສດຖະສາດ ໝາຍເຖິງ ການປ່ຽນແປງຂອງໂຄງສ້າງ, ລະບົບ, ແລະ ຮູບແບບການດຳເນີນກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດຂອງສັງຄົມ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການກະຈາຍຊັບພະຍາກອນ, ລາຍໄດ້ ແລະ ໂອກາດທາງເສດຖະກິດຂອງສະມາຊິກສັງຄົມ.

Source of image:

<https://news.mit.edu/2024/what-do-we-know-about-economics-ai-1206>

ປະເພດການປ່ຽນແປງ

1. ການປ່ຽນແປງວັດທະນະທຳ - ການປ່ຽນແປງ ຄຸນຄ່າ, ຄວາມເຊື່ອ, ປະເພນີ
2. ການປ່ຽນແປງເສດຖະກິດ - ລະບົບການຜະລິດ, ການແລກປ່ຽນ
3. ການປ່ຽນແປງການເມືອງ - ລະບົບການປົກຄອງ, ອຳນາດ
4. ການປ່ຽນແປງເທັກໂນໂລຢີ - ເຄື່ອງມື, ວິທີການ ໃໝ່ໆ

Source of image:

<https://news.mit.edu/2024/what-do-we-know-about-economics-ai-1206>

ລັກສະນະສໍາຄັນທາງເສດຖະສາດ

1. ການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງການຜະລິດ

- ການເປັນອຸດສາຫະກຳ (Industrialization)
- ການຂະຫຍາຍໄປສູ່ເສດຖະກິດການບໍລິການ
- ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຢີໃໝ່ໃນການຜະລິດ
- ການປ່ຽນຈາກການກະສິກຳສູ່ອຸດສາຫະກຳ

ລັກສະນະສໍາຄັນທາງເສດຖະສາດ

2. ການປ່ຽນແປງຮູບແບບການເຮັດວຽກ

- ການແບ່ງແຍກແຮງງານທີ່ລະອຽດຂຶ້ນ
- ການເພີ່ມຄວາມຊໍານິຊໍານານໃນວິຊາຊີບ
- ການປ່ຽນຈາກແຮງງານໄຮ້ສີມືສູ່ແຮງງານທີ່ມີຄວາມຮູ້
- ການເກີດຂຶ້ນຂອງວິຊາຊີບໃໝ່ໆ

ລັກສະນະສໍາຄັນທາງເສດຖະສາດ

3. ການປ່ຽນແປງການກະຈາຍລາຍໄດ້

- ການສ້າງຊັ້ນຊັ້ນກາງ
- ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງຂອງຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບ
- ການປ່ຽນແປງລະດັບຄວາມຍາກຈົນ
- ການຈັດສັນລາຍໄດ້ຂອງລັດ

**ບົດບາດ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງການ
ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດຕໍ່
ການປ່ຽນແປງສັງຄົມ**

ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດມີບົດບາດສໍາຄັນເປັນອັນດັບນຶ່ງໃນການຂັບ
ເຄື່ອນການປ່ຽນແປງສັງຄົມ. ມັນບໍ່ພຽງແຕ່ຊ່ວຍພັດທະນາເສດຖະກິດເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງ
ປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງສັງຄົມ, ສ້າງຄວາມເປັນທໍາ, ແລະ ພັດທະນາວັດທະນະທໍາ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການລົງທຶນໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດຈຶ່ງເປັນຍຸດທະສາດ
ທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດສໍາລັບການສ້າງສັງຄົມທີ່ກ້າວໜ້າ, ເທົ່າທຽມ ແລະ ຍືນຍົງ.

ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດຕໍ່ ການປ່ຽນແປງສັງຄົມ

- **ຄວາມເປັນທຳ:** ການສຶກສາແລະທັກສະຊ່ວຍສ້າງໂອກາດທີ່ເທົ່າທຽມກັນ
- **ການມີສ່ວນຮ່ວມ:** ປະຊາຊົນມີຄວາມສາມາດໃນການເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳຕ່າງໆຂອງສັງຄົມ
- **ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຊົນຊັ້ນກາງ:** ສ້າງສັງຄົມທີ່ຫຼາກຫຼາຍແລະໜັ້ນຄົງ

**ຄວາມໝາຍ
ການປ່ຽນແປງສະພາບ
ແວດລ້ອມ**

ຄວາມໝາຍການປ່ຽນແປງສະພາບ ແວດລ້ອມ

ການປ່ຽນແປງສະພາບແວດລ້ອມໃນມຸມມອງ
ທາງເສດຖະສາດ ໝາຍເຖິງ ການປ່ຽນແປງ
ຂອງທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່
ສິ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ການດຳເນີນກິດ
ຈະກຳທາງເສດຖະກິດ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍການ
ຜະລິດ, ການກະຈາຍຊັບພະຍາກອນ
ແລະ ຄຸນຄ່າເສດຖະກິດຂອງສິນຄ້າແລະ
ບໍລິການ.

Source of image:

<https://www.linkedin.com/pulse/incorporation-climate-change-considerations-project-execution-zubaer>

ປະເພດຜົນກະທົບທາງເສດຖະກິດ

1. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍພາຍນອກ (External Costs)

- **ມົນລະພິດອາກາດ:** ຄ່າຮັກສາສຸຂະພາບ, ການຫຼຸດລົງຂອງຜົນຜະລິດກະສິກໍາ
- **ມົນລະພິດນໍ້າ:** ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍການບໍາບັດນໍ້າ, ການສູນເສຍການປະມົງ
- **ການເຊາະເຈື່ອນດິນ:** ການຫຼຸດລົງຂອງຄຸນນະພາບດິນກະສິກໍາ
- **ການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ:** ຜົນກະທົບຕໍ່ການທ່ອງທ່ຽວ, ເພື່ອການຄົ້ນຄວ້າ

ປະເພດຜົນກະທົບທາງເສດຖະກິດ

2. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍການປັບຕົວ (Adaptation Costs)

- ການເປັນອຸນຫະພູມໂລກ: ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍລະບົບຄວາມເຢັນ, ການປົກປ້ອງຊາຍຟັງ
- ການປ່ຽນແປງຮູບແບບຜົນ: ລະບົບຊົນລະປະທານໃໝ່
- ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ: ການປະກັນໄພ, ການກໍ່ສ້າງຄືນ

ປະເພດຜົນກະທົບທາງເສດຖະກິດ

3. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍການປ້ອງກັນ (Prevention Costs)

- **ເທັກໂນໂລຢີສະອາດ:** ການລົງທຶນໃນພະລັງງານທົດແທນ
- **ການຄຸ້ມຄອງຂີ້ເຫຍື້ອ:** ລະບົບການປ່ອຍສານເສດຖະກິດ
- **ການອະນຸລັກ:** ການຈັດຕັ້ງເຂດສະຫງວນ

Source of image

<https://quifinanza.it/green/innovazione-sostenibile/futuro-rivoluzione-ambientale-si-chiama-green-tech/755592/>

ຜົນກະທົບຕໍ່ຂະແໜງການ ເສດຖະກິດ

ກະສິກໍາ

- ການປ່ຽນແປງອາກາດ: ຜົນຜະລິດລຸດລົງ, ການປ່ຽນພືດຜົນ
- ການເຊາະເຈື່ອນດິນ: ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍການແກ້ໄຂດິນເພີ່ມຂຶ້ນ
- ການຂາດແຄນນໍ້າ: ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຊົນລະປະທານສູງຂຶ້ນ

ຜົນກະທົບຕໍ່ຂະແໜງການ ເສດຖະກິດ

ອຸດສາຫະກຳ

- ກິດລະບຽບສິ່ງແວດລ້ອມ: ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍການ
ປະຕິບັດຕາມເພີ່ມຂຶ້ນ
- ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ: ລາຄາວັດຖຸດິບເພີ່ມ
ຂຶ້ນ
- ການນຳໃຊ້ພະລັງງານ: ການປ່ຽນໄປໃຊ້ພະລັງງານ
ສະອາດ

Source of image:

<https://www.hiesscheme.org.uk/2020/08/13/uk-heavy-industry-to-receive-350-million-to-cut-emissions/>

ຜົນກະທົບຕໍ່ຂະແໜງການ ເສດຖະກິດ

ການບໍລິການ

- ການເສື່ອມໂຊມທຳມະຊາດ: ການສູນເສຍສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວ
- ປ່ຽນແປງອາກາດ: ຜົນກະທົບຕໍ່ລະດູການທ່ອງທ່ຽວ

Source of image:

<https://www.wallpaperbetter.com/en/hd-wallpaper-eqzhz>

**ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນ
ມະນຸດສິ່ງຜົນຕໍ່ການປ່ຽນແປງ
ສິ່ງແວດລ້ອມ**

ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດມີຜົນກະທົບທັງທາງບວກ ແລະ ທາງລົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ຜົນທາງບວກລວມມີການເພີ່ມຈິດສຳນຶກ, ການພັດທະນາເທັກໂນໂລຊີສະອາດ, ແລະ ການສ້າງນະໂຍບາຍທີ່ດີ. ຜົນທາງລົບລວມມີການເພີ່ມການບໍລິໂພກ, ມົນລະພິດຈາກອຸດສາຫະກຳ, ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເມືອງ.

ສິ່ງສຳຄັນແມ່ນຕ້ອງຈັດການຢ່າງສົມດຸນ - ສິ່ງເສີມຜົນທາງບວກ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນທາງລົບ ເພື່ອໃຫ້ການພັດທະນາເປັນໄປໃນທິດທາງທີ່ຍືນຍົງແລະເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ.

**ບົດບາດ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງການ
ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດຕໍ່
ການປ່ຽນແປງສິ່ງແວດລ້ອມ**

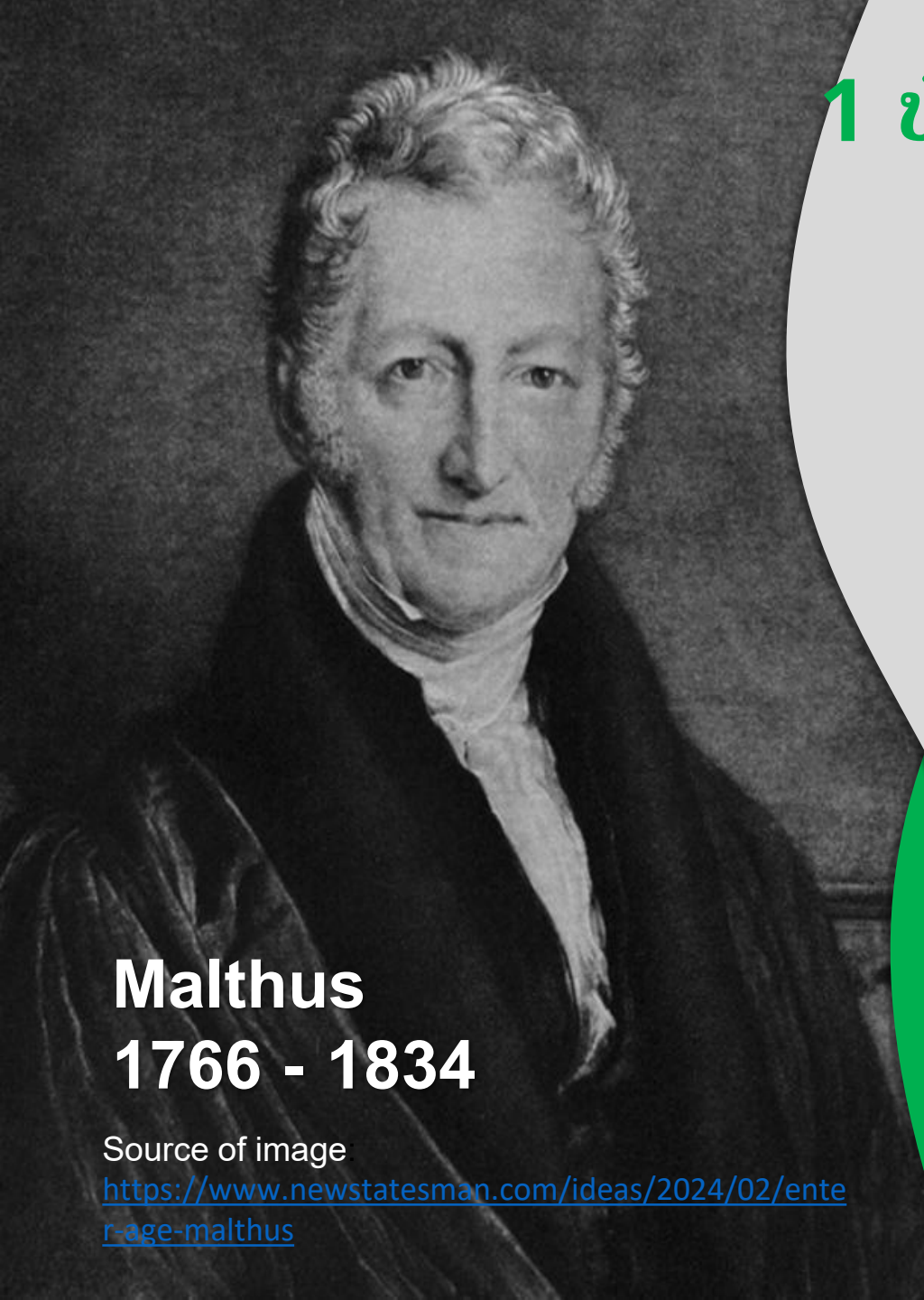
ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດມີຄວາມສໍາພັນອັນເລິກເຊິ່ງກັບສິ່ງແວດລ້ອມ. ຄົນ
ເປັນທັງຜູ້ສ້າງບັນຫາ ແລະ ຜູ້ແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ. ການພັດທະນາຄຸນນະພາຍ
ຂອງຄົນຈຶ່ງເປັນກຸນແຈສໍາຄັນໃນການຈັດການສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງຍືນຍົງ.

ການປ່ຽນແປງທາງ ເສດຖະກິດ ແລະ ປະຊາກອນໂດຍທົ່ວໄປ

Source of image:

<https://laotiantimes.com/2023/05/12/authorities-report-over-61000-unemployed-workers-in-laos/>

1 ທິດສະດີປະຊາກອນຂອງມັດທັດ (Malthus)

ເມື່ອເວົ້າເຖິງປະຊາກອນຂໍ້ເລີ່ມທິດສະດີປະຊາກອນເຊິ່ງມີຢູ່ຫຼາຍທິດສະດີ ແຕ່ຈະນຳສະເໜີສະເພາະທິດສະດີທີ່ສຳຄັນເທົ່ານັ້ນ ໂດຍຈະເລີ່ມດ້ວຍທິດສະດີປະຊາກອນຂອງໂທມັດ ໂລເບີດ ມັດທັດ (Thomas Robert Malthus) ທັງນີ້ເພາະເພິ່ນເປັນຜູ້ຂຽນເຖິງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງປະຊາກອນ ກັບ ເສດຖະກິດໄວ້ເປັນຄົນທຳອິດ ໃນໜັງສື ຂອງເພິ່ນຊື່ Essay on the principle of population (1798) ຖ້າຫາກຈະແປກໍ່ແປໄດ້ວ່າ ບົດຄວາມເລື່ອງຫລັກກະໂນກັບປະຊາກອນ ແຕ່ມັກຈະເອີ້ນວ່າທິດສະດີປະຊາກອນຂອງມັດທັດ.

Malthus
1766 - 1834

Source of image
<https://www.newstatesman.com/ideas/2024/02/enter-age-malthus>

ຖ້າຈະຕິດຕາມເບື້ອງໜຶ່ງຂອງທິດສະດີນີ້ກໍ່ມີຢູ່ 3 ປັດໄຈທີ່ສໍາຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ມັດທັດ ຂຽນທິດສະດີ ຂອງເພິ່ນຂຶ້ນມາ

- I. ປະການທໍາອິດ ຄື ຄວາມກົດດັນກ່ຽວກັບບັນຫາອາຫານ ໃນປະເທດອັງກິດໃນເວລານັ້ນ
- II. ປະການທີ່ສອງ ຖານະຄົນທຸກຍາກເລີ່ມຮ້າຍລົງກວ່າແຕ່ ກ່ອນ ເພາະອັງກິດໃນໄລຍະນັ້ນມີຄົນຍາກຈົນອົບພະຍົບ ເຂົ້າມາໃນເມືອງຫຼາຍ
- III. ປະການທີ່ສາມ ອາດຈະເປັນເພາະສິ່ງແວດລ້ອມຮ້າຍລົງ ເຮັດໃຫ້ມີການຂັດກັນລະຫວ່າງມັດທັດຝ່າຍໜຶ່ງກັບມັດ ທັດ ຄື ແດນຽນ ມັດທັດ ແລະ ມາກຄິດ ດອນໂດເຊ (Marquis de Condorcet)

ການຫຍຸດຢັ້ງ ຈຳນວນປະຊາກອນໃນຄວາມຄິດຂອງມັດທັດມີຢູ່ 2 ປະເພດ ຄື:

- **ການຫຍຸດຢັ້ງໃນທາງບວກຄື:** ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອັດຕາການຕາຍ ອັນສືບເນື່ອງມາຈາກໂລກໄພໄຂ້ເຈັບ, ຄວາມອິດຍາກ, ສົງຄາມ ແລະ ໄພພິບັດຕ່າງໆ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງເກີດຂຶ້ນເຊິ່ງເປັນຜົນທາງຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ
- **ການຫຍຸດຢັ້ງໃນທາງລົບນັ້ນກໍຄື:** ການຫຼຸດອັດຕາການເກີດເຊິ່ງສາມາດເຮັດໄດ້ ເຊັ່ນ: ການເລື່ອນການແຕ່ງງານອອກໄປ ຫຼື ການຄຸມກຳເນີດຕ່າງໆ ຫຼື ຢູ່ເປັນໂສດ ຖ້າຫາກບໍ່ດຳເນີນການດັ່ງກ່າວ ຄວາມທຸກຍາກຈະເກີດຂຶ້ນຢາກຫຼືກລຽງບໍ່ໄດ້ ທິດສະດີມັດທັດນີ້ຫນ້າຢ້ານຈົນກະທັ່ງເຮັດໃຫ້ໂທມັດ ຄາໄລ ຕັ້ງຊື່ເສດຖະສາດວ່າ ເປັນເສດຖະສາດແຫ່ງຄວາມເສົ້າ.

Source of image:

<https://www.newstatesman.com/ideas/2024/02/enter-age-malthus>

ມີຜູ້ວິຈານແນວຄວາມຄິດຂອງມັດທັດໃນ ຫຼາຍປະເດັນ ເປັນຕົ້ນວ່າ:

- (1) ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນເປັນອານຸກົມເລຂາຄະນິດ
ສ່ວນອາຫານເພີ່ມເປັນອານຸກົມເລຂາຄະນິດ ອັນນີ້ບໍ່
ເປັນຄວາມຈິງ
- (2) ມັດທັດລືມປະເດັນທີ່ວ່າມະນຸດເກີດມາບໍ່ແມ່ນມີປາກຢ່າງ
ດຽວຍັງມີມີ ແລະ ສະໜອງດ້ວຍ ຄຸນຄ່າຂອງຊັບພະຍາກອນ
ມະນຸດສາມາດຈະແກ້ບັນຫາຕ່າງໆໄດ້
- (3) ຈຳນວນປະຊາກອນບໍ່ໄດ້ມີຄວາມສຳພັນກັບປະລິມານ
ອາຫານແຕ່ສຳພັນກັບຄວາມມັ່ງຄັ່ງ ແລະ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ
ເຖິງປະເທດອາດຈະຜະລິດອາຫານບໍ່ພໍ ແຕ່ຖ້າຫາກປະເທດມີ
ລາຍໄດ້ກໍສາມາດນຳອາຫານມາຈາກຕ່າງປະເທດກໍໄດ້ ບໍ່ຈຳ
ເປັນຈະຕ້ອງອິດຕາຍ

ມີຜູ້ວິຈານແນວຄວາມຄິດຂອງມັດທັດໃນ ຫຼາຍປະເດັນ ເປັນຕົ້ນວ່າ:

(4) ໃນໂລກແຫ່ງຄວາມເປັນຈິງ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນ
ສືບເນື່ອງມາຈາກການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາການຕາຍ ບໍ່ແມ່ນການ
ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອັດຕາການເກີດພຽງດ້ານດຽວ

(5) ຈາກການສຶກສາເຊິ່ງປະຈັກພິສູດໃຫ້ເຫັນວ່າການ
ປ່ຽນແປງຂອງປະຊາກອນເປັນຟັງຊັນກັບລະດັບລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວ
ຄົນ ເມື່ອປະເທດລວຍຂຶ້ນ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນເພີ່ມຂຶ້ນ ຈະເຮັດ
ໃຫ້ອັດຕາຈະເລີນເຕີບໂຕຫຼຸດລົງ ແລະ ອັດຕາເພີ່ມປະຊາກອນ
ກໍ່ຈະຫຼຸດລົງ.

ບູດ ເຮີລິກ (Bruce Herrick) ໄດ້ກ່າວເຖິງຜົນດີ ຂອງການເພີ່ມຈຳນວນປະຊາກອນໄວ້ດັ່ງນີ້:

1) ເກີດການປະຫຍັດຈັກຂະໜາດ: ຖ້າມີຈຳນວນປະຊາກອນລາຍ, ຜູ້ບໍລິໂພກຫຼາຍ ສາມາດເຮັດການຜະລິດຈຳນວນຫຼາຍໄດ້, ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນຕໍ່ໜ່ວຍຖືກລົງ, ເກີດການປະຫຍັດຈາກຂະໜາດການຜະລິດໃຫຍ່ຂຶ້ນ.

2) ການທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍ ຜູ້ບໍລິໂພກຫຼາຍ ຂາຍໄດ້ຫຼາຍໄດ້ກຳໄລຫຼາຍ ການຜະລິດການລົງທຶນກໍຈະຫຼາຍ ຍິ່ງໄດ້ກຳໄລຫຼາຍຍິ່ງລົງທຶນ ແລະ ຜະລິດຫລາຍ.

ບູດ ເຮີລິກ (Bruce Herrick) ໄດ້ກ່າວເຖິງຜົນດີ ຂອງການເພີ່ມຈຳນວນປະຊາກອນໄວ້ດັ່ງນີ້:

3) ການທີ່ມີຄວາມກົດດັນກ່ຽວກັບປະຊາກອນກໍ່ຈະມີຄວາມກົດດັນ
ໂຕ້ກັບ. ຄົນດັບເບິນເກີ ໄດ້ກ່າວເຖິງຄຳເວົ້າຂອງ ອັນເບີດ ເຮແມນ
(Albert Hirschman) ທີ່ວ່າ ກົດຈະກຳທີ່ດຳເນີນການໂດຍຊຸມ
ຊົນເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມາດຕະຖານການຄອງຊັບຂອງຊຸມຊົນຖືກຖອຍລົງ
ຈະເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນມີຄວາມສາມາດທີ່ຈະຄວບຄຸມສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້
ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຈະສາມາດຈັດອົງກອນເພື່ອພັດທະນາຕົວເອງໄດ້ດີຍິ່ງ
ຂຶ້ນ.

ບູດ ເຮີລິກ (Bruce Herrick) ໄດ້ກ່າວເຖິງຜົນດີ ຂອງການເພີ່ມຈຳນວນປະຊາກອນໄວ້ດັ່ງນີ້:

4) ການປ່ຽນແປງດ້ານເທັກໂນໂລຊີ: ຈຳນວນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນ
ມັກຈະລວມເຖິງແນວໂນ້ມທີ່ຈະມີປະຊາກອນທີ່ມີຄວາມຄິດສ້າງສັນ
ທັງໃນທາງກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດ ແລະ ໃນສິລະປະ ແລະ
ວິທະຍາການເພີ່ມຂຶ້ນດ້ວຍແນ່ນອນ

5) ຈາກການສຶກສາປະຫວັດສາດຂອງປະເທດເອີລົບຕາເວັນຕົກ
ຊື່ໃຫ້ເຫັນຊັດວ່າການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້
ເສດຖະກິດຈະເລີນເຕີບໂຕ ໂດຍສະເພາະປະເທດທີ່ຂາດແຄນແຮງ
ງານ ແລະ ມີທຶນຫຼາຍ ເຊິ່ງທຶນຫາຍາກມີແຮງງານຫຼວງຫຼາຍ ການ
ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນກໍຈະເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາ.

ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນປະຊາກອນຢ່າງ ວ່ອງໄວ ໃນຂະນະທີ່ດິນມີຈຳນວນຈຳກັດ ນັ້ນ ກໍ່ຈະສົ່ງຜົນເສຍຄ່າ

- (1) ຜົນຜະລິດກໍ່ຈະຫຼຸດນ້ອຍຖອຍລົງເປັນໄປຕາມກົດກາງຫຼຸດຫນ້ອຍຖອຍລົງຂອງຜົນຜະລິດ
- (2) ອາດຈະເກີດບັນຫາການວ່າງງານແອບແຝງ ແຮງງານບາງສ່ວນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນບໍ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດລວມເພີ່ມຂຶ້ນ
- (3) ບັນຫາປາກທ້ອງຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນເງົາຕາມຕົວ

ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນປະຊາກອນຢ່າງ ວ່ອງໄວ ໃນຂະນະທີ່ດິນມີຈຳນວນຈຳກັດ ນັ້ນ ກໍ່ຈະສົ່ງຜົນເສຍຄ່າ

4) ບັນຫາການຈັດຫາສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກພື້ນຖານຂອງ
ສັງຄົມ, ໄຟຟ້າ, ນໍ້າປາປາ, ຖະຫນົນຫົນທາງ, ໂທລະສັບ,
ໂຮງຮຽນ, ໂຮງໝໍ.

(5) ອາດຈະເຮັດໃຫ້ດຸນການຄ້າ ແລະ ດຸນການຊຳລະເງິນຫຼຸດ
ລົງ ເພາະອາດຈະຕ້ອງຊື້ອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງອຸປະໂພກ
ບໍລິໂພກມາຈາກຕ່າງປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນ ຂະນະທີ່ສິ່ງສິນຄ້າອອກ
ໄດ້ຫຼຸດຫນ້ອຍລົງ ເພາະສິນຄ້າໃນປະເທດຈະໃຊ້ໃນປະເທດກໍ່
ເກືອບຈະບໍ່ພຽງພໍ.

ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນປະຊາກອນຢ່າງ ວ່ອງໄວ ໃນຂະນະທີ່ດິນມີຈຳນວນຈຳກັດ ນັ້ນ ກໍ່ຈະສົ່ງຜົນເສຍຄ່າ

(6) ຖ້າອັດຕາການເພີ່ມປະຊາກອນໄວກວ່າອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລາຍໄດ້ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນຍ່ອມຕໍ່າລົງ ມາດຕະຖານການຄອງຊີບຮ້າຍລົງ ການອອມຕໍ່ຫົວຄົນຕໍ່າລົງ ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ອັດຕາການສະສົມທຶນຂອງປະເທດ ແລະ ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດໃນອານາຄົດດ້ວຍ ຫຼື ຈະເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງກໍ່ຄືວ່າ ການທີ່ອັດຕາເພີ່ມປະຊາກອນສູງຈະເຮັດໃຫ້ສັດສ່ວນຂອງເດັກນ້ອຍເມື່ອທຽບກັບຈຳນວນປະຊາກອນທັງໝົດສູງຂຶ້ນດ້ວຍຈະເຮັດໃຫ້ອັດຕາສ່ວນເພິ່ງພາຂອງເດັກນ້ອຍສູງຂຶ້ນ ອັດຕາການອອມຂອງຄອບຄົວກໍ່ຈະຕໍ່າລົງ ທັງນີ້ເພາະເດັກນ້ອຍເປັນພຽງຜູ້ບໍລິໂພກ ບໍ່ໄດ້ເປັນຜູ້ຫາລາຍໄດ້.

ຈາກການສຶກສາງົບປະມານຂອງຄົວເຮືອນໄດ້ພົບວ່າ
ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຕໍ່ລາຍໄດ້ ສໍາລັບຄ່າບໍລິການຮັບໃຊ້
ໃນບ້ານ ຄ່າອາຫານ, ຄ່າຮັກສາສຸຂະພາບ, ຄ່າການ
ສຶກສາສໍາລັບບຸດ ຈະມີຄ່າຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງ ສ່ວນທີ່ມີຄ່າ
ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຕໍ່າກວ່າໜຶ່ງ ຄືອາຫານທົ່ວໄປ ແລະ
ອາຫານປະເພດເຂົ້າ, ນໍ້າມັນ, ຫນັງສືພິມ, ເຫຼົ້າ ແລະ
ອື່ນໆແຕ່ເມື່ອມີຈໍານວນບຸດເພີ່ມຂຶ້ນ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນ
ໝວດທີ່ຈໍາເປັນ ເຊັ່ນ: ໝວດອາຫານ, ເສື້ອຜ້າ, ທີ່ຢູ່
ອາໄສຈະເພີ່ມຂຶ້ນ, ສ່ວນຂອງຟຸ່ມເຟືອຍ ລວມທັງ
ການອອມຈະຫຼຸດລົງ.

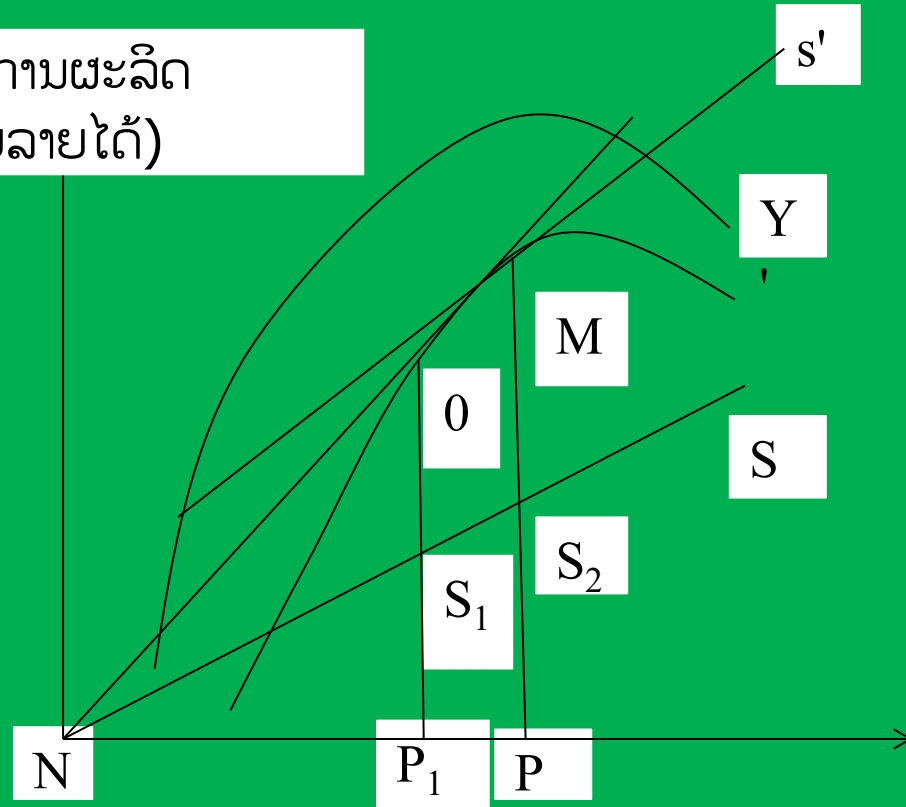
**ທິດສະດີຂະໜາດປະຊາກອນ
ທີ່ເໝາະສົມ**

ທິດສະດີນີ້ອະທິບາຍຄວາມສໍາພັນລະຫວ່າງການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນ
ກັບ ຄວາມມັ່ງຄັ່ງຂອງຊາດ ເປັນທິດສະດີທີ່ຄ່ອນຂ້າງຈະເຈາະຈົງ ສໍາລັບ
ປະເທດພາຍໃຕ້ສະພາບແວດລ້ອມຢ່າງໜຶ່ງເຊິ່ງແຕກຕ່າງຈາກທິດສະດີຂອງ
ມັດທັດທີ່ຄ່ອນຂ້າງຈະເປັນທິດສະດີທົ່ວໄປ ອະທິບາຍຄວາມສໍາພັນ
ລະຫວ່າງຈໍານວນປະຊາກອນກັບຈໍານວນອາຫານສໍາລັບທຸກປະເທດບໍ່ວ່າ
ສິ່ງແວດລ້ອມທາງເສດຖະກິດ.

ສະນັ້ນ ທິດສະດີນີ້ສາມາດອະທິບາຍໃນລາຍລະອຽດໄດ້ດັ່ງນີ້
ຊ່ວງເວລາໃດເວລາໜຶ່ງຈະມີຈຸດໆໜຶ່ງເປັນຈຸດທີ່ຜົນຕອບ
ແທນສູງສຸດເມື່ອໃຊ້ແຮງງານຈຳນວນໜຶ່ງ, ປະຊາກອນລະດັບ
ໜຶ່ງ ຖ້າຫາກຕໍ່າກວ່າຈຸດນີ້ແຮງງານນີ້ໜ້ອຍກວ່ານີ້ ຈະເຮັດໃຫ້
ລາຍໄດ້ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນຕໍ່າລົງ ແຕ່ຖ້າກາຍຈຸດນີ້ຈຳນວນແຮງ
ງານສູງກວ່າຈຸດນີ້ປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າຈຸດນີ້ກໍຈະເຮັດໃຫ້ລາຍ
ໄດ້ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນຂອງປະຊາກອນຕໍ່າລົງເຊັ່ນດຽວກັນ ຂໍ
ສົມມຸດທີ່ຈະຕ້ອງໃຫ້ຄົງທີ່ ຫຼື ກຳນົດໃຫ້ຄື ຈຳນວນ ແລະ
ຄຸນນະພາບ, ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ເທັກນິກການຜະລິດ,
ສິນຄ້າທຶນ ແລະ ປັດໄຈອື່ນ ຄົງທີ່ ຍົກເວັ້ນປັດໄຈ ແຮງງານ
ແລະ ປະຊາກອນ. ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດລາຍ
ໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນສູງສຸດ ຈະເປັນປະຊາກອນທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດ.

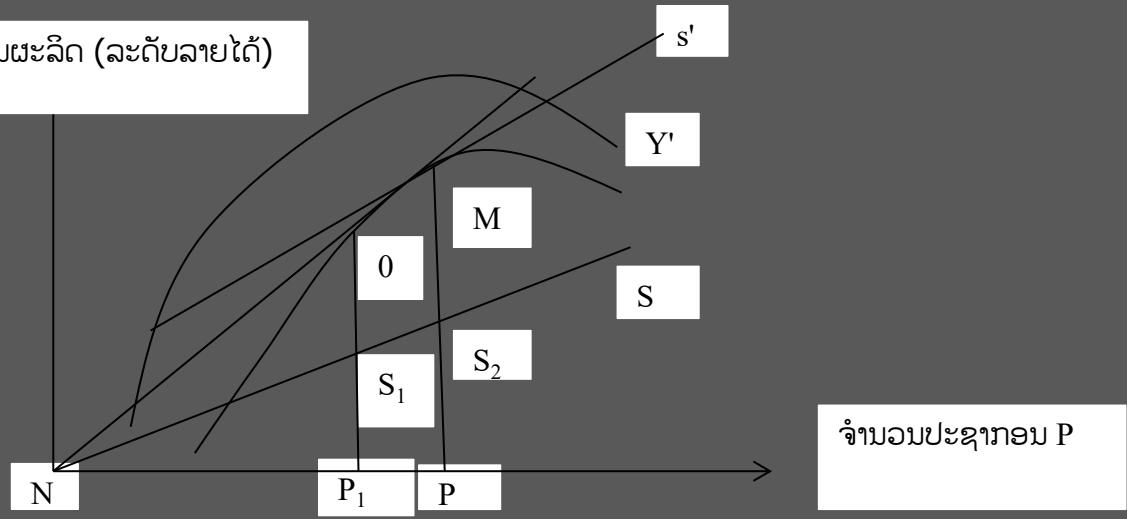
ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດ

ລະດັບການຜະລິດ
(ລະດັບລາຍໄດ້)

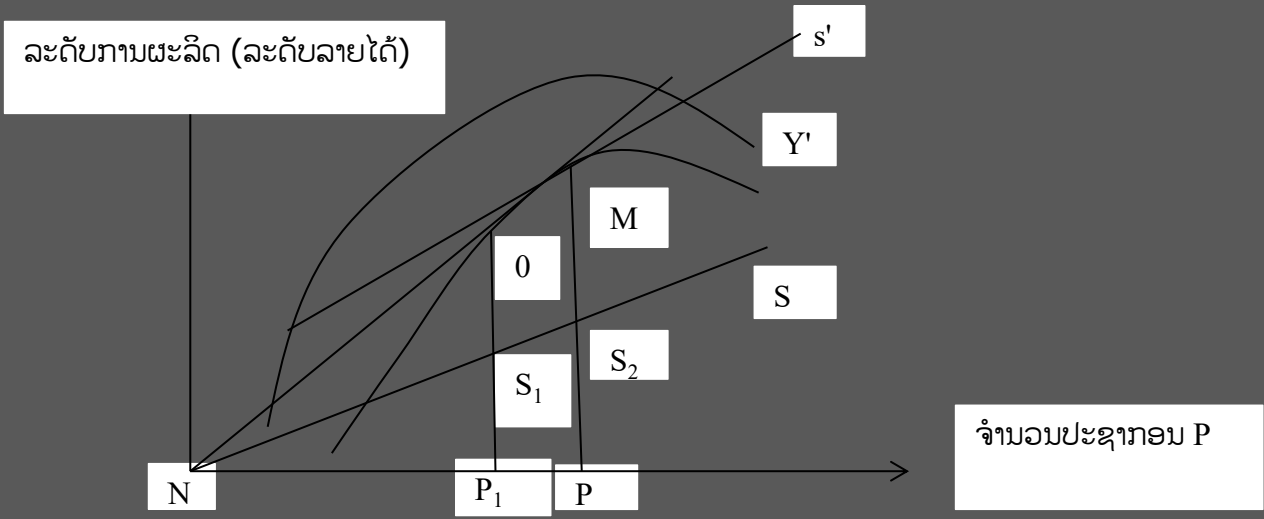

ຈຳນວນ
ປະຊາກອນ P

ລະດັບການຜະລິດ (ລະດັບລາຍໄດ້)

ຈາກຮູບຂ້າງຕົ້ນສະແດງໃຫ້ເຫັນ ລະດັບການຜະລິດ ຫຼື ລະດັບລາຍໄດ້ເປັນຟັງຊັນຂອງຈໍານວນປະຊາກອນກໍານົດໃຫ້ປັດໄຈອື່ນໆຄືທີ່ ເສັ້ນ Y ບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າ ລະດັບການຜະລິດຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ເມື່ອປະຊາກອນຂອງປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕ່ພໍເຖິງຈຸດໜຶ່ງລະດັບການຜະລິດຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນອັດຕາທີ່ຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງ ເຊິ່ງເປັນໄປຕາມກົດການຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງຂອງການຜະລິດ ຈຸດ 0 ເປັນຈຸດສໍາພັດເມື່ອຈໍານວນປະຊາກອນເທົ່າກັບ P1 ຜົນຜະລິດລວມ (Y) ເທົ່າກັບ P10 ສະນັ້ນຜົນຜະລິດຕໍ່ຫົວຄົນຈຶ່ງເທົ່າ $P10 \div NP1 = \bar{Y}1$ ຄືເປັນລາຍໄດ້ຫຼືຜົນຜະລິດຕໍ່ຫົວຄົນທີ່ສູງສຸດ ເພາະ 0 ເປັນຈຸດສໍາພັດເທິງເສັ້ນ Y ແລະ ເປັນມູມ ONP1 ຄືໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ສະນັ້ນ $\bar{Y}1$ ຈຶ່ງໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ຫຼື ສູງທີ່ສຸດ ນັ້ນຄື P1 ຈຶ່ງເປັນຈໍານວນປະຊາກອນທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດໃນຂະນະນັ້ນ.

P1 ເປັນປະຊາກອນທີ່ເໝາະສົມຂະນະນັ້ນ ເມື່ອກຳນົດໃຫ້ປັດໄຈອື່ນໆຄົງທີ່ ແຕ່ ຖ້າປັດໄຈອື່ນໆບໍ່ຢູ່ຄົງທີ່ ເຊັ່ນ: ຄຸນນະພາບປະຊາກອນທີ່ດີຂຶ້ນ ອາດຈະໄດ້ຮັບການ ສຶກສາ ຫຼື ຝຶກອົບຮົມຫຼາຍຂຶ້ນ ມີເທັກນິກ ແລະ ເຄື່ອງມື ຫຼື ສິນຄ້າທຶນຫຼາຍກວ່າ ເກົ່າ ຫຼື ວ່າອາດຈະຄົ້ນພົບຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃໝ່ໆ ເຊັ່ນ ແຫຼ່ງແກ້ດ ແລະ ນໍ້າມັນ ປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ ຜົນຜະລິດ ຫຼື ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນກໍຈະສູງຂຶ້ນໃນທຸກ ລະດັບ ນັ້ນຄືເສັ້ນ Y ກໍຈະເລື່ອນຂຶ້ນເປັນເສັ້ນ Y' ຂະໜາດຂອງປະຊາກອນທີ່ ເໝາະສົມກໍຈະປ່ຽນແປງໄປອາດຈະໜ້ອຍລົງກວ່າເກົ່າກໍໄດ້ ສຸດແທ້ແຕ່ປັດໄຈ ຕ່າງໆ ຈະປ່ຽນແປງໄປໃນທິທາງ ແລະ ສັດສ່ວນແນວໃດ ການປະເມີນຫາຈໍານວນ ປະຊາກອນທີ່ເໝາະສົມຈຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ຍາກໃນທາງປະຕິບັດ ໂດຍສະເພາະໃນຍຸກ ໂລກກາພິວັດ, ຍຸກຂ່າວສານດາວທຽມ ປັດໄຈຕ່າງໆ ຈຶ່ງສາມາດປ່ຽນແປງໄດ້ຢ່າງ ວ່ອງໄວຫຼາຍ.

ຄໍາຖາມທ້າຍບົດ

1. ການປ່ຽນແປງສັງຄົມ ໝາຍເຖິງຫຍັງ? ປະກອບມີປເພດໃດແດ່ໃນການປ່ຽນແປງ?
2. ສະພາບແວດລ້ອມ ໝາຍເຖິງຫຍັງ? ປະກອບມີປເພດໃດແດ່ໃນການປ່ຽນແປງ?
3. ປະເພດຜົນກະທົບທາງເສດຖະກິດຂອງສິ່ງແວດລ້ອມປະກອບມີຫຍັງແດ່?
4. ອະທິບາຍ ທິດສະດີປະຊາກອນຂອງທ່ານມັດທັດ (Malthus)?
5. ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນປະຊາກອນຢ່າງວ່ອງໄວ ໃນຂະນະທີ່ດິນມີຈຳນວນຈຳກັດນັ້ນ ກໍ່ຈະສົ່ງຜົນເສຍຄ່າແນວໃດ?
6. ຈົ່ງອະທິບາຍ ທິດສະດີຂະໜາດປະຊາກອນທີ່ເໝາະສົມ?

ເອກະສານອ້າງອີງ/Reference

- Human Development Economics. XIONGTOUA, T. SEANGDALA, CH. BOUNTHUNSSSENGNGAM, S. KEODOUANGKHAM, P. (2018). Souphanouvong University.

**“ຂໍຂອບໃຈ
Thank you
for your
attention”**

Email Phavone@su.edu.la

Phone +856 20 28 616 221